



COLUMN

De Belle van Zuylen-toren: mooie naam, slecht plan

Er bestaan hoge plannen. In het centrum van de Vinex-wijk Leidsche Rijn moet een toren van 262 meter worden gebouwd, de Belle van Zuylen. Een mooie naam voor een slecht plan. Want hoewel er drie goede argumenten zijn om de Belle van Zuylen te bouwen, zijn er vier betere om het niet te doen.

Laat ik met de argumenten pro beginnen. Nederland mist de laatste decennia de grote gebaren van de naoorlogse jaren. Denk aan de Deltawerken, denk aan de voltooiing van de IJsselmeerpolders. Als er al grote projecten zijn, verzanden ze vaak in getob en gedoe. Denk aan de Betuwelijn. In dat opzicht snak ik wel weer naar grootsheid. De Belle van Zuylen valt zeker onder die categorie! Bovendien is dit zonder meer een voorbeeld van zuinig ruimtegebruik. Waar de druk op de ruimte in het kleine Nederland groot is, worden hier vele woningen en vele vierkante meters kantoor-ruimte op een heel klein oppervlak samengebracht. Ook dat is goed. Ten slotte is de Belle van Zuylen een echt *landmark*. En landmarks hebben we nodig om een landschap (of een stad) te herkennen; ze geven niet alleen onze omgeving identiteit, maar ook onszelf. Denk eens aan de Erasmusbrug in Rotterdam.

Er staat echter te veel tegenover. Ik weet dat over smaak valt te twisten, maar ik vind het gewoon een lelijk ontwerp. Ik heb ook nog niemand gehoord, zeker niet in de kringen van architecten, die enthousiast is over de schoonheid van het gebouw. Nee, de Belle is gewoon een plomp geval.

Lelijke gebouwen komen wel vaker voor. Het probleem van de Belle is echter dat zij zo zichtbaar is. Uit onderzoek van het Ruimtelijk Planbureau blijkt dat de toren bij goed weer over meer dan 60 km te zien zal zijn. Bijvoorbeeld vanaf het IJsselmeer, maar ook overal in het Groene Hart. Daarmee overschaduwde de Belle dit nationale park, dat toch al zo onder druk van de verstedelijking staat.

Laat minister Cramer al haar hindermacht inzetten om deze ruimtelijke ramp te voorkomen.

De Belle van Zuylen past daar dus niet. Maar niet alleen daar. Ze past nergens in Nederland. Het Nederlandse landschap wordt immers bovenal gekenmerkt door kleinschaligheid. De slootjes, de bosschages, de lage steden en dorpen. Het is niet alleen het kenmerk van Nederland, het bepaalt ook haar schoonheid. Daarin past op heel uitzonderlijke plekken hoogbouw (eigenlijk vooral aan de Maas in Rotterdam). Maar geen hoogbouw van deze omvang en zeker niet op deze kleinschalige plek van het al even kleinschalige Leidsche Rijn.

Ik voeg daar nog een laatste argument contra aan toe: de Belle is te duurzaam. Ja, ook dat kan. De Belle bouw je niet voor dertig jaar, de Belle wordt in geen eeuwen gesloopt. Dus verdwijnt met de Belle voor altijd een mooi stukje Nederland. En je krijgt er eigenlijk niets voor terug.

Ik ben dan ook blij dat minister Cramer zich nadrukkelijk tegen de Belle heeft uitgesproken. Ik weet dat ze weinig instrumenten in handen heeft om deze ruimtelijke ramp te voorkomen. Maar laat ze alle hindermacht binnen haar departement mobiliseren waarover haar voorganger soms zo klaagde. Daarmee moet het tij nog te keren zijn. ■

Wim Derksen

Directeur Ruimtelijk Planbureau